

Sygn. akt I CSK 1621/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Z. Z. i J. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym 15 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,  
na skutek skargi kasacyjnej Z. Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 26 sierpnia 2019 r., sygn. akt VI ACa 512/18,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od Z. Z. na rzecz F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**

**3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz radcy prawnego T. S. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych podwyższoną o kwotę należnego podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu Z. Z.**

### UZASADNIENIE

Pozwany Z. Z. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, oddalającego apelację pozwanych Z. Z. i J. Z. w sprawie o zapłatę z powództwa F. sp. z o.o. w W..

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł przy tym, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma stanowczej wypowiedzi dotyczącej tego, w jakim momencie powstaje szkoda związana z faktem powstania po stronie poszkodowanego, wskutek zdarzenia szkodzącego, zobowiązania wobec osoby trzeciej – czy jest to chwila powstania zobowiązania, jego wymagalności czy spełnienia świadczenia.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa potrzeba, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

Wbrew stanowisku skarżącego opisana przez niego kwestia była przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa. Już w przywołanej przez pozwanego uchwale Sądu Najwyższego z 10 lipca 2008 r., III CZP 62/08, wyraźnie wskazano, że pojęcie straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. obejmuje także wymagalne zobowiązanie poszkodowanego wobec osoby trzeciej. W uzasadnieniu tego orzeczenia istotnie zauważono, że „nie ma stanowczej wypowiedzi odnośnie do tego, jakim warunkom musi odpowiadać zobowiązanie, aby można było je uznać za szkodę” – skoro jednak pozwany odwołuje się do uzasadnienia tej uchwały, to powinien był zwrócić uwagę na to, że w dalszej części motywów orzeczenia Sąd Najwyższy wyraził jednoznaczny pogląd w omawianej kwestii, co znalazło także wyraz w przytoczonej wyżej sentencji tej uchwały. Pogląd, zgodnie z którym szkoda

powstaje już w chwili, w której zaciągnięte przez poszkodowanego zobowiązanie wobec osoby trzeciej stało się wymagalne, jest szeroko akceptowany w orzecznictwie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 17 lipca 2009 r., IV CSK 163/09, 11 lipca 2014 r., III CSK 245/14, 25 stycznia 2018 r., IV CSK 215/17 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 13 marca 2020 r., III CZP 63/19). W związku z tym należy przyjąć, że pojęcie szkody w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. nie budzi wątpliwości, o których mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Podniósł przy tym, że Sąd drugiej instancji nie dostrzegł nieważności części umowy stron, wynikającej z przydania powódce możliwości jednostronnego decydowanie o wysokości zobowiązania pozwanych i niemożności zweryfikowania wysokości tego zobowiązania w oparciu o obiektywne kryteria. Zdaniem pozwanego stan taki jest sprzeczny z zasadą swobody umów (art. 353<sup>1</sup> k.c.) i narusza istotę stosunku zobowiązaniowego, gdyż wprowadza do niego element nadrzędności jednej ze stron bez odwołania się do jakichkolwiek obiektywnych kryteriów.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Wywody skarżącego nie przekonują o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Stanowisko pozwanego jest bowiem efektem własnej, nieprzyjętej w sprawie przez Sąd drugiej instancji, wykładni postanowienia umownego, zgodnie z którym powódka miała prawo do „obciążenia Korzystającego wszelkimi opłatami nie wymienionymi w Harmonogramie Opłat, a poniesionymi przez Finansującego w związku z realizacją umowy lub przedmiotem leasingu”. Sąd Apelacyjny nie przyjął, by powódka mogła, jak twierdzi skarżący, jednostronnie decydować o wysokości zobowiązania korzystającego. Zwalczane w skardze kasacyjnej stanowisko nie ma zatem związku ze sprawą.

Przedstawiona przez pozwanego wykładnia przytoczonego tu postanowienia umownego nie może być uznana za *prima facie* trafną. Postanowienie to przydaje jedynie powódce możliwość obciążenia pozwanego opłatami, które zostały „poniesione w związku z realizacją umowy lub przedmiotem leasingu”. Jest zatem oczywiste, że nie chodzi o możliwość dowolnego kształtowania wysokości zobowiązania korzystającego przez finansującą. Przytoczone w skardze kasacyjnej wypowiedzi orzecznictwa, mające rzekomo świadczyć o oczywistej zasadności skargi, w każdym z cytowanych przypadków dotyczą relacji kontraktowych dalece odmiennych od tej, która była przedmiotem sprawy.

Argumentacja wspierająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odnosiła się zatem do rzeczywistego stanowiska sądu, lecz została oparta na własnym postrzeganiu treści stosunku prawnego stron, wobec czego nie mogła świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Jednocześnie treść kwestionowanego przez pozwanego postanowienia nie świadczy o tym, by było ono w oczywisty sposób dotknięte sankcją nieważności, a tylko taki stan rzeczy pozwalałby na przyjęcie, że wystąpiła oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Pozwany nie wyjaśnił bowiem w sposób dostatecznie przekonujący, dlaczego przedmiotowe uregulowanie obowiązku odszkodowawczego miałoby nie mieścić się w ramach dopuszczanych przez art. 353<sup>1</sup> k.c.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O

kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego skarżącego z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.